

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

تجارت کشور در فصل نخست سال ۱۳۹۷ (با تأکید بر صنعت خودرو و قطعات)

براساس آمارهای گمرک جمهوری اسلامی ایران، در فصل نخست سال ۱۳۹۷ صادرات کشور با رشد ارزشی ۱۵٫۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶ همراه بوده، اما ارزش واردات کشور حدود ۳ درصد افت داشته است. صنعت خودرو و قطعات کشور نیز طی سه ماهه ۱۳۹۷، افت ۳۹ درصدی در ارزش واردات و رشد ۳۹ درصدی در ارزش صادرات را تجربه کرده است. در این مطلب، ضمن مروری بر آمارهای تجاری کشور، صادرات و واردات مربوط به صنعت خودرو و قطعات نیز طی فصل بهار سال ۱۳۹۷ نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تیر ۱۳۹۷

تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکلیا سر

طی فصل نخست سال ۱۳۹۷، صادرات کالایی کشور (به غیر از نفت خام) به لحاظ دلاری با رشد ۱۵٫۶ درصدی نسبت به فصل مشابه سال ۱۳۹۶ همراه بوده و معادل ۱۱٫۶ میلیارد دلار رقم خورده است. این در حالی است که طی این مدت، واردات کالایی کشور با افت ارزشی قریب به ۳ درصدی به حدود ۱۱٫۳ میلیارد دلار رسیده است. طی بازه مورد بررسی، تراز تجاری کشور مثبت و معادل ۳۶۵ میلیون دلار بوده است. رشد دلاری صادرات ایران طی فصل نخست سال ۱۳۹۷ در حالی است که به لحاظ وزنی، صادرات کشور افت نزدیک به یک درصدی را تجربه کرده است. متوسط قیمت هر تن کالای صادراتی ۴۱۷ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۶٫۸ درصد افزایش داشته است. متوسط کالای وارداتی نیز معادل ۱۳۳۴ دلار به ازای هر تن رقم خورده و نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶ حدود ۰٫۴۵ درصد رشد داشته است.

بزرگترین مقصد صادرات ایران طی مدت مورد بررسی چین، با سهم ۱۹٫۳ درصد، امارات متحده عربی با سهم ۱۸٫۳ درصد و عراق با سهم ۱۵٫۲ درصد بوده است. بیشترین میزان صادرات کشور نیز به اقلامی از قبیل میعانات گازی (۱۳٫۴٪)، پروپان مایع شده (۴٫۵۹٪) و سایر روغن های سبک و فرآورده ها به جز بنزین (۳٫۵۲٪) اختصاص داشته است.

در میان فصول کتاب مقررات صادرات و واردات نیز بیشترین صادرات کشور مربوط به فصول سوخت های معدنی، روغن های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آن ها (۳۱٪)، مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از آن (۱۳٪) و چدن آهن و فولاد (۱۰٪) بوده است.

بزرگترین مبادی وارداتی ایران طی فصل نخست سال ۱۳۹۷ نیز چین با سهم ۲۶٫۱ درصد از ارزش کل واردات بوده است. امارات متحده عربی (۱۵٪) و کره جنوبی (۶٫۳٪) نیز در رده های پس از چین قرار داشته اند. بیشترین میزان واردات کشور از جهان نیز مربوط به قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری (۴٫۸٪)، ذرت دامی (۳٫۹٪) و برنج (۳٫۳٪) بوده است.

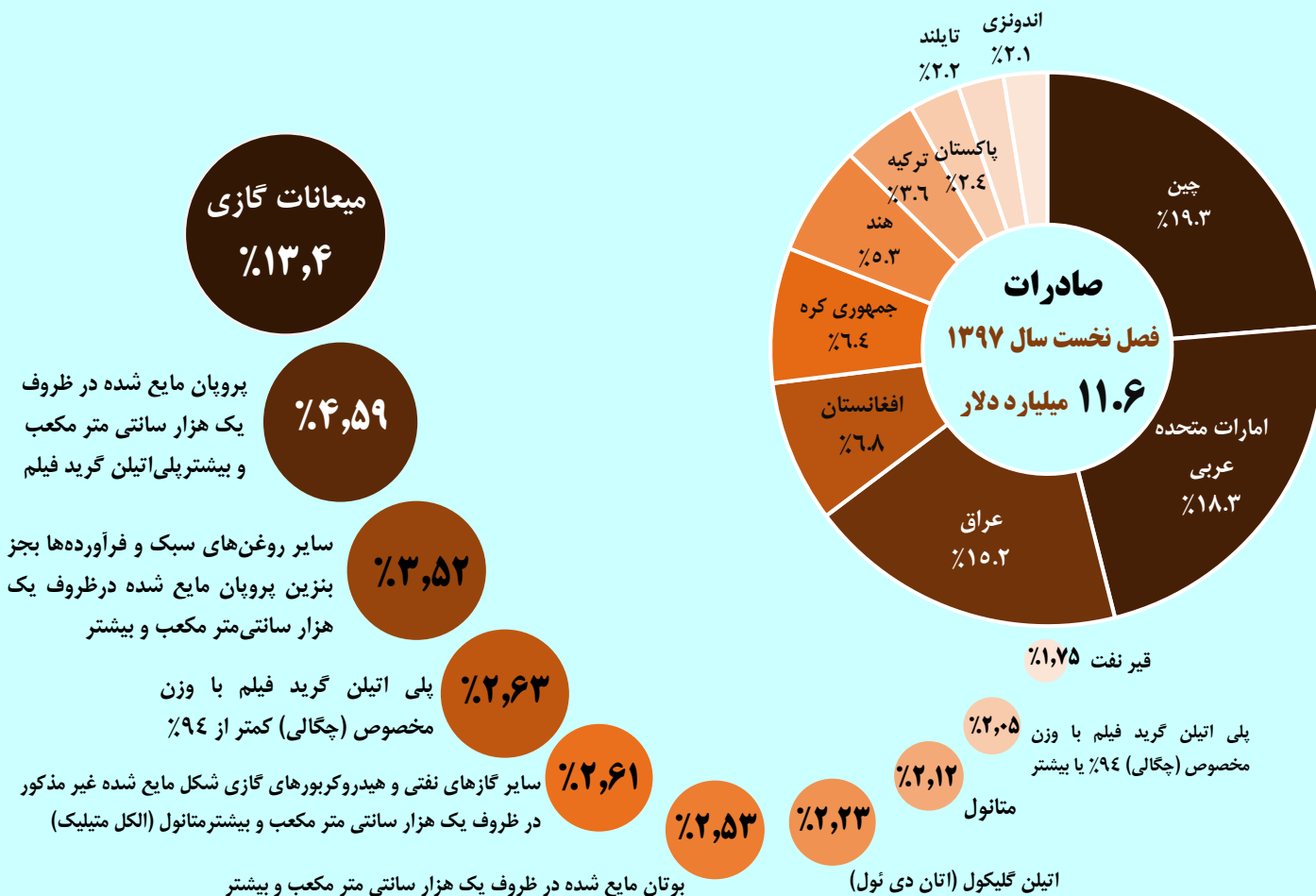
در میان فصول کتاب مقررات صادرات و واردات فصل های راکتورهای هسته ای، دیگ بخار آب گرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی (۸٫۶٪)، قطعات منفصله ماشین آلات راه سازی، خودرو و سایر ماشین آلات (۴٫۷٪) و ماشین آلات و دستگاه های برقی و اجزا آن ها (۴٫۳٪) نیز بیشترین ارزش واردات بهار سال ۱۳۹۷ را به خود اختصاص داده اند.

صادرات کالایی (بدون نفت خام) بهار ۱۳۹۷

اقلام عمده صادراتی

مقاصد عمده صادراتی

فصول عمده صادراتی در فصل نخست سال ۱۳۹۷

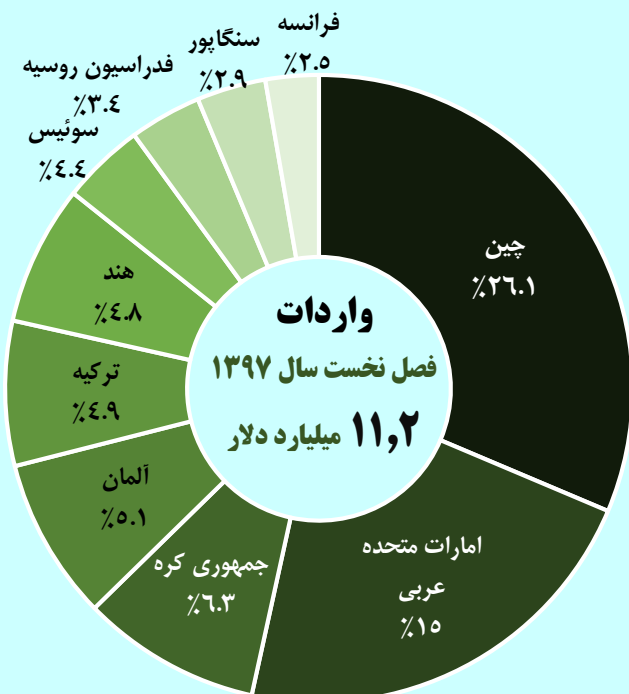
(سهم از ارزش کل صادرات / میلیون دلار)

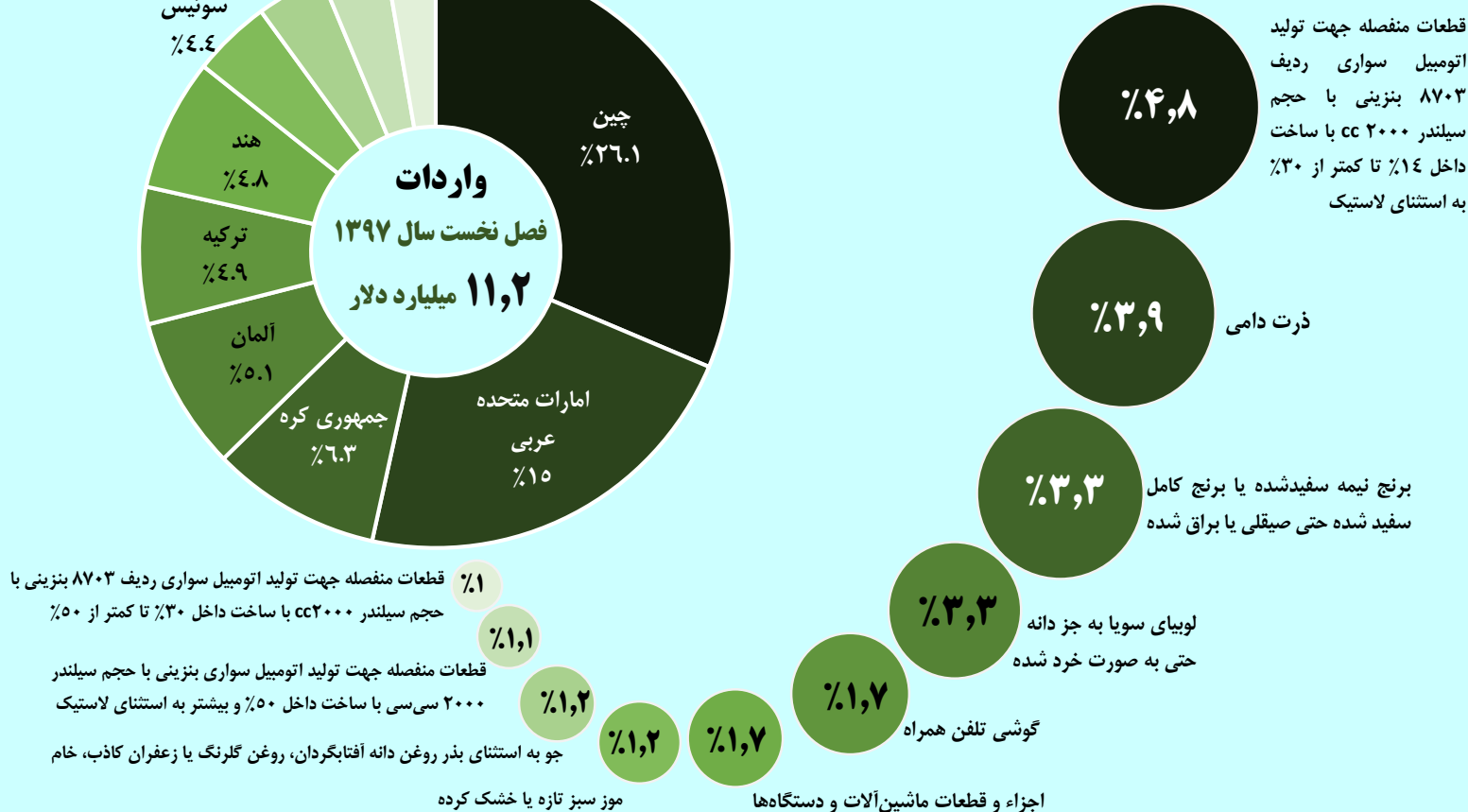

واردات کالایی بهار ۱۳۹۷

مبادی عمده وارداتی

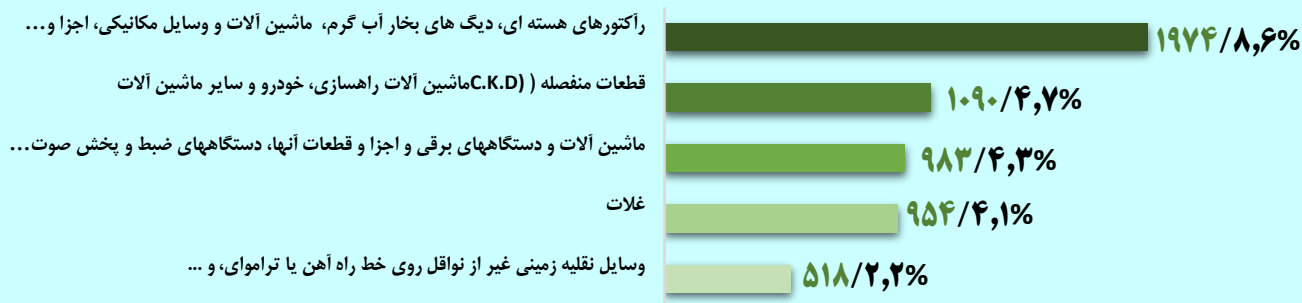

اقلام عمده وارداتی

فصول عمده وارداتی در فصل نخست سال ۱۳۹۷

(سهم از ارزش کل واردات / میلیون دلار)

منبع داده ها: گمرک ج.ا.

صنعت خودرو و قطعات

براساس آمارهای گمرک، در سه ماهه سال ۱۳۹۷ ایران حدود ۲۸,۳ میلیون دلار در بخش صنعت خودرو و قطعات صادرات داشته است. این رقم نسبت به مدت مشابه سال گذشته با رشد حدود ۳۹ درصدی همراه بوده است (جدول ۱).

طی این مدت، ایران معادل ۳ میلیون دلار خودروهای سواری (معادل ۴۱۰ دستگاه) به کشورهای جهان صادر کرده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶ با رشد ۵۰ درصدی در ارزش صادرات و با رشد ۲۵ درصدی در تعداد دستگاه‌ها همراه بوده است. متوسط قیمت صادراتی هر دستگاه خودرو سواری در فصل نخست سال ۱۳۹۷ معادل ۷۳۱۵ دلار بوده؛ این در حالی است که در فصل مشابه سال ۱۳۹۶ متوسط قیمت صادراتی خودروهای سواری معادل ۶۰۵۱ دلار به ازای هر دستگاه ثبت شده است (جدول ۱).

در بخش قطعات خودرو نیز صادرات ایران در فصل نخست سال ۱۳۹۷ معادل ۲۵,۳ میلیون دلار رقم خورده و نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۷,۵ درصدی را تجربه کرده است (جدول ۱). در این مدت ارزش صادرات قطعات خودرو ۸,۴ برابر ارزش صادرات خودرو بوده است.

بزرگترین مقصد صادراتی خودروهای سواری ایران در فصل نخست سال ۱۳۹۷ عراق بوده است. ایران طی این مدت حدود ۲,۵ میلیون دلار (۳۴۱ دستگاه) خودرو سواری به عراق صادر کرده است. جمهوری آذربایجان نیز یکی از مقاصد مهم صادراتی خودرو سواری ایران بوده که طی سه ماهه سال ۱۳۹۷ حدود ۲۶۰ میلیون دلار (۴۰ دستگاه) از صادرات خودروهای سواری ایران را به خود اختصاص داده است. جالب توجه است که طبق آمارهای گمرک ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷، یازده دستگاه خودرو نیز به کشور فرانسه صادر کرده است (جدول ۲).

در فهرست بزرگترین مقاصد صادراتی قطعات خودرو ایران نیز عراق (با صادرات حدود ۱۸ میلیون دلار) در صدر جدول قرار دارد. پس از آن افغانستان، ایتالیا و فرانسه در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته‌اند (جدول ۳).

میزان واردات خودرو و قطعات کشور در سه ماهه سال ۱۳۹۷ حدود ۴۸۶ میلیون دلار بوده که نسبت به بهار ۱۳۹۶ افت ۳۹ درصدی را تجربه کرده است. از این میزان واردات حدود ۱۹۹ میلیون دلار مربوط به واردات خودروهای سواری (۷۰۴۰ دستگاه) بوده و ۲۸۷ میلیون دلار آن به واردات قطعات خودرویی اختصاص داشته است. واردات خودروهای سواری در بهار سال ۱۳۹۷ نسبت به مدت مشابه سال ۱۳۹۶ به لحاظ ارزشی حدود ۶۷ درصد و به لحاظ تعداد دستگاه نیز معادل ۶۸ درصد افت داشته است. متوسط قیمت خودروهای وارداتی ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷ معادل ۲۸,۲ هزار دلار به ازای هر دستگاه بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۲,۲ درصدی داشته است (جدول ۴).

بزرگترین مبادی وارداتی خودروهای سواری ایران کره جنوبی با واردات حدود ۷۶ میلیون دلار (۳۱۷۱ دستگاه)، امارت متحده عربی با واردات حدود ۵۲ میلیون دلار (۱۸۵۷ دستگاه) و عمان با واردات ۳۹ میلیون دلار (۸۳۹ دستگاه) بوده‌اند. همچنین ایران بیشترین واردات قطعات را از چین با واردات ۱۶۳,۲ میلیون دلار، فرانسه با واردات ۲۲,۷ میلیون دلار و آلمان با واردات ۲۱,۹ میلیون دلار داشته است (جدول ۵).

جدول ۱- ارزش واردات و صادرات صنعت خودرو و قطعات ایران طی بهار ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

واردات/ صادرات	بازه زمانی	خودرو (میلیون دلار)	خودرو (دستگاه)	متوسط قیمت هر دستگاه خودرو وارداتی/صادراتی (هزار دلار)	قطعات خودرو (میلیون دلار)	مجموع (میلیون دلار)
واردات	بهار ۱۳۹۷	۱۹۸,۸	۷۰۴۰	۲۸,۲	۲۸۷,۱	۴۸۵,۹
	بهار ۱۳۹۶	۵۹۸,۴	۲۱,۷۱۴	۲۷,۶	۱۹۹	۷۹۷
	درصد تغییرات	-۶۶,۸	-۶۷,۶	۲,۲	۴۴,۳	-۳۹,۰
صادرات	بهار ۱۳۹۷	۳	۴۱۰	۷,۳	۲۵,۳	۲۸,۳
	بهار ۱۳۹۶	۲	۳۲۸	۶,۱	۱۸,۴	۲۰,۴
	درصد تغییرات	۵۰,۰	۲۵,۰	۱۹,۷	۳۷,۵	۳۸,۷

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

جدول ۲- مقاصد صادراتی خودرو ایران

در فصل نخست سال ۱۳۹۷

کشور طرف معامله	ارزش صادرات (هزار دلار)	تعداد دستگاه	کشور طرف معامله	ارزش صادرات (هزار دلار)	کشور طرف معامله	ارزش صادرات (هزار دلار)
عراق	۲۴۵۱	۳۴۱	عراق	۱۷۷۹۴	تاجیکستان	۶۶
آذربایجان	۲۶۰	۴۰	افغانستان	۲۲۹۹	اوگاندا	۶۶
فرانسه	۱۲۷	۱۱	ایتالیا	۱۱۱۶	لهستان	۶۵
ترکمنستان	۵۴	۶	فرانسه	۶۱۴	قطر	۴۸
جمهوری کره	۳۲	۴	فدراسیون روسیه	۴۶۳	آرژانتین	۳۰
هند	۲۵	۲	آذربایجان	۴۴۶	قرقیزستان	۲۰
ایتالیا	۲۱	۳	ترکیه	۴۰۴	چین	۲۰
رومانی	۱۹	۲	امارات متحده عربی	۳۹۵	اردن	۱۳
چین	۱۰	۱	رومانی	۳۶۲	الجزایر	۱۲
			اوکراین	۳۵۴	آلمان	۶
			سوریه	۱۶۵	اسپانیا	۱,۹
			کویت	۱۵۳	تونس	۰,۸
			مصر	۱۴۳	هند	۰,۶
			قزاقستان	۱۲۶	جمهوری کره	۰,۲
			عربستان سعودی	۱۰۸		

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

جدول ۵- مبادی وارداتی قطعات خودرو ایران در فصل نخست سال ۱۳۹۷

جدول ۴- مبادی وارداتی خودرو ایران در فصل نخست سال ۱۳۹۷

کشور طرف معامله	ارزش واردات (هزار دلار)	کشور طرف معامله	ارزش واردات (هزار دلار)
چین	۱۶۳۲۳۶	هنگ کنگ	۱۴۰
فرانسه	۲۲۷۳۳	مالزی	۱۱۸
آلمان	۲۱۹۰۷	بلغارستان	۱۰۴
جمهوری کره	۲۱۴۵۰	مراکش	۱۰۱
امارات متحده عربی	۱۵۴۵۷	هلند	۹۲
ژاپن	۷۸۶۰	انگلستان	۶۶
ایتالیا	۶۴۸۵	یوگسلاوی	۵۲
ترکیه	۶۳۲۱	گرجستان	۵۰
سوئد	۴۷۴۲	لهستان	۲۶
رومانی	۳۵۲۵	اسلونی	۲۵
سوئیس	۳۰۸۵	عراق	۲۴
هند	۲۷۳۸	سایر کشورها	۲۴
اتریش	۱۷۵۵	یونان	۲۳
تایوان	۱۷۲۴	اردن	۱۹
برزیل	۷۴۵	نیوزیلند	۱۴
مجارستان	۷۲۱	کویت	۱۲
بلژیک	۴۶۸	بلوروس	۸
اسپانیا	۴۱۹	آمریکا	۵
عمان	۳۹۳	آفریقای جنوبی	۳
تایلند	۲۵۳	استرالیا	۱
فدراسیون روسیه	۱۸۳		

کشور طرف معامله	ارزش واردات (هزار دلار)	تعداد دستگاه
جمهوری کره	۷۵۸۳۹	۳۱۷۱
امارات متحده عربی	۵۱۶۵۹	۱۸۵۷
عمان	۳۸۸۳۳	۸۳۹
آلمان	۱۲۶۲۴	۴۴۲
ترکیه	۸۹۹۶	۳۱۸
انگلستان	۵۱۸۱	۲۰۱
چین	۲۶۷۵	۱۲۹
گرجستان	۸۲۳	۲۸
بلغارستان	۴۰۲	۱۴
ارمنستان	۷۷۲	۱۳
کویت	۳۱۰	۱۱
ژاپن	۲۸۰	۹
فدراسیون روسیه	۲۸۰	۳
فرانسه	۷۵	۲
ایتالیا	۴	۱
تایوان	۱۸	۱
استرالیا	۲۰	۱

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.

جدول ۶- صادرات خودرو ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷

تعداد دستگاه	ارزش صادرات (هزار دلار)	نام کالا	تعرفه
۳	۲۵	سه دستگاه خودرو شامل : ساین ۲۳۲۵ کوئیک ۲۱۲۵ پارس ۵TU	۸۷۰۳۲۱۹۰
۲۳۸	۱۶۶۴	خودرو سواری	۸۷۰۳۲۲۹۰
۱۶۹	۱۳۱۰	خودرو سواری دنا و پژو ۲۰۷ و دنا پلاس و پژو ۴۰۵ و لوگان	۸۷۰۳۲۳۱۹

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

جدول ۷- سه قلم عمده صادراتی قطعات خودرو ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷

ارزش صادرات (میلیون دلار)	نام کالا	تعرفه
۵	بدنه خودرو سواری	۸۷۰۷۱۰۱۰
۴	قطعات خودرو کلیم	۸۷۰۸۹۹۲۱
۲	فلایویل تراش نخورده از محل مواد اولیه وارداتی اظهارنامه ورود قطعی ۲۳۷۹۹۱۸۹	۸۷۰۸۹۳۲۹

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

جدول ۸- صادرات خودرو ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷

تعداد دستگاه	ارزش واردات (هزار دلار)	نام کالا	تعرفه
۳۶۳۸	۱۰۱۴۹۸	خودرو سواری باقی مطابق اظهارنامه ارزش	۸۷۰۳۲۳۱۹
۱۸۱۶	۵۱۴۴۲	خودرو سواری	۸۷۰۳۲۳۲۹
۱۲۹۳	۳۷۵۴۱	خودرو سواری	۸۷۰۳۴۰۱۰
۱۱۷	۲۷۸۵	سواری	۸۷۰۳۲۲۹۰
۷۰	۲۲۴۳	خودروی سواری	۸۷۰۳۶۰۹۰
۴۵	۱۷۵۵	آمبولانس باقی مطابق اظهارنامه ارزش	۸۷۰۳۲۴۱۰
۱۷	۹۱۹	خودرو سواری	۸۷۰۳۲۴۹۰
۳۵	۳۳۳	نفربر برقی	۸۷۰۳۸۰۰۰
۴	۱۲۷	خودرو سواری	۸۷۰۳۲۳۳۹
۱	۵۵	خودرو سواری	۸۷۰۳۶۰۱۰
۲	۸	موتور سیکلت چهارچرخ	۸۷۰۳۲۱۲۰

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

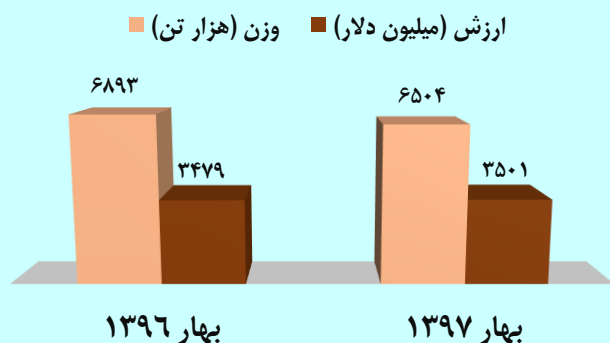
جدول ۹- سه قلم عمده وارداتی قطعات خودرو ایران در سه ماهه سال ۱۳۹۷

ارزش واردات (میلیون دلار)	نام کالا	تعرفه
۵۰	اجزا و قطعات منفصله اکسل خودرو سواری	۸۷۰۸۵۰۱۱
۴۱	گیربکس سواری باقی مطابق اظهارنامه ارزش	۸۷۰۸۴۰۱۰
۲۷	چرخ دنده تیبیا باقی مطابق اظهارنامه ارزش	۸۷۰۸۴۰۳۰

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

صادرات محصولات پتروشیمی طی بهار سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

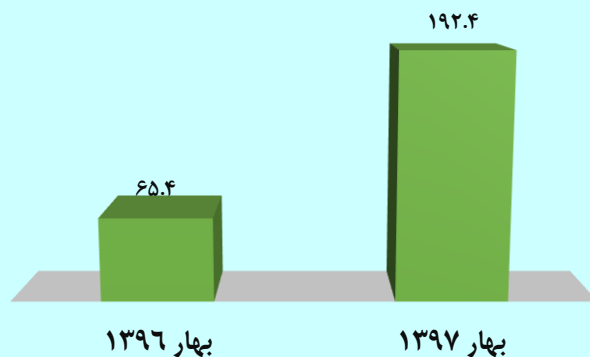

منبع داده ها: گمرک ج.ا.ا

طی بهار سال ۱۳۹۷ صادرات محصولات پتروشیمی کشور به لحاظ وزنی افت حدود ۶ درصدی را تجربه کرده و معادل ۶,۵ میلیون تن رقم خورده است. این در حالی است که به لحاظ دلاری، صادرات ایران در این محصولات رشد ارزشی ۰,۶ درصدی را ثبت کرده و معادل ۳,۵ میلیارد دلار رقم خورده است.

طی بهار سال ۱۳۹۷ واردات تلفن همراه کشور نسبت به مدت مشابه سال گذشته حدود ۳ برابر بیشتر شده است. در حالی که در بهار سال ۱۳۹۶ میزان واردات تلفن همراه کشور تنها ۶۵,۴ میلیون دلار بود، اما در بهار سال ۱۳۹۷ این رقم به ۱۹۲,۴ میلیون دلار رسیده است.

واردات تلفن همراه طی بهار سال های ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷

منبع داده ها: گمرک ج.ا.ا